

ANGLEŠKE MOTORNE KOLONE UDRLE V ERITREJO

Splošen umik italijanskih čet iz Sudana

NAPAD NA MALTO ODBIT

KAIRO, EGIPET, 21. jan.—Angleži prodirajo naprej na 200 milj dolgi fronti in pode Italijane, ki so se umaknili iz angleško-egiptskega Sudana. Tessenel in Sabderat, mesti v italijanski koloniji Eritreji, so Angleži zasedli večeraj. Sabderat leži 20 milj vzhodno od Kassale, italijanske trdnjave v Eritreji, ki so jo angleške čete zasedle zadnje noči. Tessenel je važno železniško križišče.

Angležem se je zdel odpirati pot proti Massauju, pristaniščemu mestu ob Rdečem morju. Ko ga bodo dosegli, bo Eritreja presejana na dveje. Angleško prodiranje se je pričelo po ljutih letalskih napadih na italijanske položaje.

VALETTA, MALTA, 21. jan.—Devetnajst nemških in italijanskih letal je bilo sestreljenih v bitkah, ki so se vršile večeraj nad tem angleškim otokom v Sredozemskem morju. Angleško poveljstvo poroča, da so Italijani in Nemci izgubili 39 letal v bitkah v zadnjih treh dneh. Angleži so jih izgubili pet letal.

Kairo, Egipt, 20. jan.—Angleške motorne enote, ki zasledujejo bežeče Italijane ob meji egiptsko-angleškega Sudana, so udrele v Eritrejo, italijansko kolonijo v Vzhodni Afriki, po okupaciji zadnje fašistične trdnjave, ki so jo branile Mussolinijeve čete. Ta trdnjava je bila v italijanskih rokah šest mesecev. Poročilo angleškega poveljstva pravi, da so se Italijani umaknili iz Kassale brez boja. Pri operacijah na tej fronti so Angležem pomagali abesinski rebeli. Zdej je gotovo, da so Italijani pustili načrt glede napada na Sudan iz Eritreje, kamor so že udrele angleške motorne enote.

Poveljstvo poroča, da so letalci ponovno napadli Tobruk, zadnjo italijansko bazo v Vzhodni Afriki, katero oblegajo angleške in avstralske čete, z bombami, ki so razdelele več oljnih skladšč. Angleži so bombardirali tudi druge italijanske vojaške položaje v Vzhodni Afriki.

Atene, 20. jan.—Grki so odbili italijanske naskoke na svoje položaje na severni strani Klisure, albanškega mesta. Fašisti so utrpele velike izgube v naskokih. Mnogo vojakov je bilo ubitih in ranjenih, poleg tega pa so Grki zaplenili velike količine bojnega materiala. Poveljstvo v Atenah omenja, da snežni viharji ovirajo vojne operacije na drugih albanških frontah.

Struga, Jugoslavija, 20. jan.—Poročila, ki prihajajo v to obsejno mesto, omenjajo vroče bitke med Grki in Italijani v obzornem sektorju pri Dukatiju severno od Chimare. Grki so prodirali naprej, toda po italijanskih naskokih so bili vrženi nazaj. Ob strani sta utrpele velike izgube.

Berlin, 20. jan.—Nemški letalci so ponovno napadli z bombaškimi letalci ladjo za prevažanje letal Ilustrious, ki je bila poškodovana v prejšnjem napadu, pri Valetti, Malta, se glasi uradno poročilo. Zadnji teden so Nemci bombardirali angleške položaje ob Sueskem prekopu. Ta je bil prvi letalski napad na te položaje. V Berlinu so priznali, da so bila tri nemška letala uničena.

Drugo poročilo pravi, da je nemška podmornica torpedirala letalno potopila dva angleška parnika, ki sta se nahajala v bližini južnega angleškega obrežja.

London, 20. jan.—Nemški letalski napad je tresel na tla v južnem delu Anglije in se razbil.

TRETJIČ USTOLIČEN

Franklin Delano Roosevelt

Roosevelt začel tretji termin

Rekel je, da Amerika se ne umakne

Washington, D. C., 20. jan.—Prvič v zgodovini Združenih držav je bil danes predsednik tretjič ustoličen. Ta zgodovinska oseba je Franklin Delano Roosevelt. Nič čudnega ni, da so bile današnje inavguralne ceremonije na Capitol Hillu, na ulicah glavnega mesta in v Beli hiši izredno slikovite; računala se, da bo čez sto tisoč oseb prisostvovalo ceremonijam. Inavguralna parada od Kapitola do Bele hiše je menda bila največja v zgodovini. Parada je bila mešanica civilistov in vojakov, nad mestom je pa plulo 280 bojnih letal.

Predsednikov govor s stopnic Kapitola, ki je sledil običajni prisegi, da bo predsednik zvesto izvajal ustavo, je bil kratek, zmeren, splošnega pomena in jedren. Roosevelt ni povedal nič senzacionalnega, rekel pa je, da njegova naloga bo, da se Združene države ne umaknejo, temveč pojdejo naprej s svojim programom kljub vsem nevarnostim.

Omenil je tri zgodovinske inavguralcije: Washingtonovo, ko je bila ameriška republika komaj rojena in se je borila s krizo otroškosti; Lincolnovo, ko je republika stala pred razsulo zaradi velike notranje krize—in današnjo, ko ameriška republika stoji pred veliko krizo od zunaj. Amerika je pa do danes prestala vse krize in prestala bo tudi današnjo, kajti ameriško ljudstvo se dobro zaveda nevarnosti, katera mu preti od zunaj in storilo bo vse, da ohrani svojo demokracijo.

Rooseveltove inavguralne govore je bil razširjen po radiu po vseh treh Amerikah in ostalem svetu. Samo v Angliji je govor poslušalo 20 milijonov ljudi, kakor poročajo iz Londona.

Cez milijardo dolarjev za obrambo

Washington, D. C., 20. jan.—Korporacija za rekonstrukcijo financ je odobrila vsoto 1.100.000.000 za naročila orožja in obrambnega materiala, omenja Jesse H. Jones, načelnik te korporacije, v svojem poročilu kongresu in predsedniku Rooseveltu. Od te vsote so dobile industrijske firme in druga podjetja v centralnih državah, povezana z narodno obrambo, \$208.484.283.

Štirje člani posadke so se ubili. V bitkah v zraku so Angleži uničili tri nemška letala. Kje so se te bitke vršile, poročilo ne omenja.

RUMUNSKA VLA DA SVARI SOVRAŽNIKE OSIŠČA

Italijanski tisk napoveduje veliko ofenzivo

NEMŠKI ČASTNIK UBIT V BUKAREŠTI

Bern, Švica, 20. jan.—Tu prevladuje mnenje, da bo uradni komunikacije razkril namen razgovorov med Hitlerjem in Mussolinijem, ki sta se večeraj sestala na konferenci. Iz Berlina in Rima prihajajo poročila, da sta razpravljala o novem sunku na Balkanu, proti Gibraltarju in Veliki Britaniji.

Voditelji rumunske Železne garde so večeraj na javnih shodih svarili sovražnike Nemčije in Italije, zaeno pa so naglašali, da bo Rumunija v vseh ozirom kooperirala z osiškem. Poročila iz balkanskih držav se glase, da bodo nemški letalci sodelovali z italijanskimi v operacijah proti Grčiji, Angležem v Sredozemlju in Afriki. Upirjarjali bodo napade na angleške baze v Grčiji in Libiji.

Iz Belgrada poročajo, da so Angleži že sestavili načrte glede bombardiranja rumunskega oljnega polja in železnice. Napadi bodo odredeni, če bo Hitler poslal vojaške čete v Albanijo na pomoč Italijanom, ki doživljajo poraze v bitkah z grškimi brambovci. Angleški letalski napadi, še bodo odredeni, lahko paralizirajo transportacijo rumunskega olja v Nemčijo.

Iz Sofije poročajo, da obe, Anglija in Nemčija, pritiskata na Bolgarijo, naj pojasni svoje stališče. To bo morala, storiti, če se bo vojna raztegnila na njeno ozemlje z vkorakanjem nemških čet.

Rim, 20. jan.—Mario Appellus je v listu Il Popolo d'Italia, Mussolinijevem glasilu, napovedal veliko italijansko-nemško ofenzivo. On pravi, da je Nemčija napočila velike zaloge orožja in bojnega materiala v zadnjih mesecih. Kdaj in na kateri fronti se bo ofenziva pričela, Appellus ni omenil.

Prosvetni minister Giuseppe Bottai je obdolžil Ameriko, da že vodi nenapovedano vojno proti Italiji in Nemčiji. Amerika, ki je obljubila vso pomoč Veliki Britaniji, ni več nevtralna.

Belgrad, 20. jan.—Tukajšnji listi so objavili poročilo, da je bil major Doring, član nemškega vojaškega štaba, ustreljen v Bukarešti. Napadalec, bivši profesionalni rokoborec "grškega pokleka", ki je oddal pet krogel na častnika, je bil aretiran. Doring je bil napaden pred vhodom hotela Ambassador nedaleč od palače, v kateri je stanoval bivši rumunski kralj Karol. V tej je zdaj glavni stan poveljstva nemške armade v Rumuniji. Morilec je dejal, da se je sprl z nemškim častnikom v neki kavarni in ga potem ustrelil.

Californijsko sodišče oprostilo mornarja

San Francisco, Cal., 20. jan.—Vrhovni sodnik I. M. Golden je oprostil mornarja Harolda J. Sturtevanta in E. G. Lackeyja, ki sta zadnje soboto potegnila nacijsko zastavo z znakom svastike z urada nemškega konzulata v San Franciscu. Oprostitev so izposlovali uradniki Ameriške legacije. Ti so izjavili, da mornarja zaslužita pohvalo, ne kazni, ker državni zakon prepoveduje razbojanje zastav tujih držav.

Washington, D. C., 20. jan.—Državni department je izrazil obžalovanje v notni nemškemu poslanstvu, ker sta ameriška mornarja potegnili nacijsko zastavo z urada nemškega konzulata v San Franciscu. Ta je dostavil, da bo mornarični department odredil preiskavo incidenta.

Obramba ameriškega kontinenta

Ekvador odstopi baze Združenim državam

Guayaquil, Ekvador, 20. jan.—Tu je bilo naznanjeno, da bo ekvadorska vlada odstopila gotovo ozemlje in otoke Ameriki, da ta zgradi tam pomorske in letalske baze. Te naj bi ščitile zapadno hemisfero pred možnimi napadi. Pojasnjeno je bilo, da bo Amerika dobila več oporišč na Galapaških otokih, ki leže zapadno od Ekvadora na Pacifiku. Od teh se odpira pot proti Panamskemu prekopu.

Ekvadorski politični voditelji in ljudstvo se ne bodo upirali kupčiji, ker se več ne boje "ameriškega imperializma", pač pa se navdušujejo za kooperacijo v vseh akcijah, katerih namen je ojačanje obrambe kontinentalne Amerike. Predsednik Carlos Arroya je nedavno v razgovoru z reporterji naglašal, da bo sodeloval z vsemi državami pri izvajanju načrtov obrambe zapadne hemisfere. On je dalje rekel, da je za poravnavo spora glede meje med Ekvadorjem in Perujem.

Angleži ujeli francoski parnik

Brazilska vlada protestira

Rio de Janeiro, Brazilija, 20. jan.—Angleška križarka Asturias je ujela francoski tovorni parnik Mendoza, ki se je ponovno skušal izmuzniti skozi angleško blokado. V soboto je zapustil Porto Bello, brazilsko luko, in nekaj ur pozneje ga je ustavila angleška križarka. Mornarji z angleške bojne ladje so prevzeli francoski parnik.

Tu je bilo naznanjeno, da bo Brazilija poslala protest Angliji zaradi zasege francoskega parnika in kršenja ameriške nevtiralnostne cone. Uradniki trdijo, da bodo protest podprle vse ameriške države, ki so na svoji konferenci preteklo leto ustanovile nevtiralnostno cono. Na parniku, ki so ga Angleži ujeli, se nahajajo živila.

Finska izgubila 90 parnikov v vojni

Berlin, 20. jan.—Uradna časopisna agencija DNB je objavila poročilo iz Helsinkia, da je Finska izgubila 90 parnikov v vojni z Rusijo. Skupna tonáža teh je znašala 60.000 ton.

Domače vesti

Dva nova grobova v Penni

Park Hill, Pa.—Dne 16. t. m. je tu po dveletni bolezni raku umrla Terezija Cekada, roj. Hren, stara 62 let in doma iz Dolnje vasi pri Cerknici na Notranjskem. V Ameriki je bila 33 let in tu zapuša moža in šest že odraslih otrok, v Braziliji brata in v stari domovini dva brata in sestro.—V Scrantonu, Pa., je 14. t. m. umrl Lovrenc Sapotnik, star 67 let in doma izpod Sentjurja pri Lokah. V Ameriki je bil čez 40 let in tu zapuša sina in hčer, v Libraryju, Pa., sestro, v Floridi pa brata.

Milwaške novice

Milwaukee.—Prihodnji teden bo v tukajšnji deški tehniški šoli graduiralo pet slovenskih fantov: Martin Gregorič, Tony Smrekar, John Poklar, Lud Krošel in Johnny Fon.—Zadnje dni je spet večje število Jugoslovanov prejelo državljanstvo pravice.—Te dni sta Fr. Šerjak in njegova žena iz West Allisa odpotovala z avtom v Californijo, kjer ostaneta do aprila.—Poročena sta bila Martin Remic in Frances Osep.—Prvo dete, ki se je v letu 1941 rodilo v Sheboyganu, je bila hčerka rojaka Andreja Turka.

Iz Clevelanda

Cleveland.—Dne 17. t. m. je v bolnišnici umrla Marjana Repar, roj. Jerina, stara 60 let in doma iz Kamnika pri Preseerju. Umrla je za poškodbami, ko je pred enim tednom povozil neki avtomobil, ki je zbežal. V Ameriki je bila 28 let in tu zapuša moža in dva sinova.—Frank Močnik, član društva 5 SNPJ, je te dni prejel žalostno vest, da je v Orehku pri Cerknem umrla njegova mati Ana Močnik, roj. Valentinčič, v starosti 70 let. V Ameriki zapuša njega in vnukinjo Silvijo, v stari domovini pa sina, štiri hčere, brata in več vnukov ter vnukinj.

Pittsburške vesti

Pittsburgh, Pa.—V tukajšnji slovenski naselbini se je v preteklem letu narodilo 33 otrok, poročenih je bilo 32 parov in umrlo je 20 oseb. Umrla je polovico več moških kot žensk in najmlajši fantek, ki je umrl, je bil star 13 let, najstarejša je bila pa ženska v starosti 72 let.

Iz New Yorka

Little Falls, N. Y.—Rojak Fr. Trinkava je odprl gostilno ob cesti med Utico in Romom, N. Y.

Mobilizacija delavcev v Nemčiji

Zenske uposlene v vojnih industrijah

Berlin, 20. jan.—Mobilizacija nemške delavske sile za produkcijo orožja in novega bojnega materiala, ki je dosegla visoko stopnjo pred začetkom sedanje vojne, je bila izboljšana v teku vojne, pravijo nacijske avtoritete. Te niso povedale, koliko delavcev je uposlenih v vojnih industrijah. Izjavile so le, da je bilo 2.400.000 novih delavcev uposlenih v teh industrijah v preteklem letu. Iz te izjave je razvidno, da dela v vojnih industrijah več milijonov delavcev.

V zadnjih mesecih je Nemčija uposnila na tisoče žensk v vojnih industrijah. Zenske so prevzele tudi druga dela, ki so jih prej opravljali moški. Posebni učni tečaji za ženske so bili uvedeni v tovarnah.

Oblasti pravijo, da bo število delavk ne samo v vojnih, temveč tudi v drugih industrijah stalno naraščalo. Nemčija mora mobilizirati vse svoje sile v naporih, katerih cilj je strnje vseh sovražnikov.

Willkie se oglasil v Beli hiši

Ameriška demokracija v nevarnosti, pravi Thomas

Washington, D. C., 20. jan.—Wendell L. Willkie, predsedniški kandidat republikanske stranke pri zadnjih volitvah, se je večeraj oglasil v Beli hiši in konferiral z Rooseveltom. Razgovor, kateri se je vršil v navzočnosti državnega tajnika Hulla, je trajal 30 minut.

Po konferenci je bilo naznanjeno, da bo Willkie nesel s seboj posebno Rooseveltovo poslanico, ko bo odpotoval v Anglijo. Tam jo bo izročil premierju Churchillju.

Willkie je povedal reporterjem, ko je prišel iz Bele hiše, da je razpravjal z predsednikom o evropski situaciji. "Roosevelt mi je izročil osebno noto, katero bom dal Churchillju," je dejal. "Ta je več kot formalna predstavitve."

Willkie je dalje rekel, da bo odletel z letalom v Anglijo prihodnjo sredo. Tam bo ostal najmanj dva tedna in imel razgovore s Churchillom, Ernestom Bevinom, delavskim ministrom, Edenom, zunanjim ministrom, in drugimi člani angleške vlade.

Chicago, 20. jan.—Norman Thomas, vodja socialistične stranke, je rekel v diskuziji po radiu, katero je aranžirala čikaška univerza, da načrt, ki je zdaj pred kongresom in določa, da Roosevelt dobi izjemno oblast glede pomoči Veliki Britaniji, ograža ameriško demokracijo. "Najslabša stvar, ki se lahko pripeti demokraciji, je, ako bo šla Amerika v vojno", je dejal Thomas. "Načrt kaže kapitulacijo demokracije. Ako bi bil Roosevelt tako miren v svojem vodstvu v sedanji krizi kot je bil v krizi ob nastopu svoje službe 1. 1933, bi bilo boljše za nas. Mi gojimo histerijo z govorjenjem o krizah."

Amerika odločilni faktor v vojnah

Mnenje japonskega generala

Tokio, 20. jan.—General Kazuma Suzuki, je dejal, da bo Amerika igrala odločilno vlogo v vojnah v Evropi in Aziji. On je govoril na banketu, ki je bil prirejen v počast admiralu Kijisabaru Nomuri, ki je bil imenovan za japonskega poslanika v Washingtonu.

"Nemislno je mnenje, da se bo Kitajska kmalu zrušila," je rekel general, nekdanji poveljnik japonske oborožene sile na Kitajskem. "Z ameriško in angleško pomočjo se bo lahko še dolgo upirala. Uverjen sem, da bo tudi evropski konflikt dolgo trajal. Nemčija najbrže ne bo mogla izkreati svojih čet na angleškem ozemlju. Britska bojna mornarica je še vedno močna in prekaša skupno nemško in italijansko pomorsko silo. Odločilni faktor v konfliktu v Aziji in Evropi bo Amerika. Japonska se ne sme zadovoljiti samo z militarističnimi pripravami, pač pa mora z diplomacijo reševati peče mednarodne probleme."

Poslanik Nomura je v svojem govoru poudarjal, da bo storil vse, ko pride v Washington, za izboljšanje odnosov med Japonsko in Združenimi državami.

Cungking, Kitajska, 20. jan.—Lin Sen, predsednik kitajske republike, je brzojavno čestital Rooseveltu, ki je bil danes ponovno ustoličen kot predsednik Združenih držav. V čestitki mu je želel zdravje in izrekel upanje, da bodo prijateljske vezi med Kitajsko in Ameriko ojačane v prihodnjih štirih letih.

KOOPERACIJA MED FRANCIJO IN NEMČIJO

Petain in Laval se pobotala

PREMEŠANJE VLADE SE OBETA

Vichy, Francija, 20. jan.—Reprezentantje francoskih in nemških industrij so sestavili načrte glede popolne kooperacije, se glasi naznanilo ministra za delo in industrijsko produkcijo. Diskuzije se vrše v Parizu že več dni o vprašanju distribucije in dobavljanja surovega materiala.

Pet komisij je bilo formiranih z namenom, da se pospeši izvedba načrtov industrijske kooperacije. Francija upa, da bo imela koristi od kooperacije z Nemčijo. Predstavnik Petainove vlade je dejal, da je bil sporazum glede evropskega gospodarstva, ki ga skušata uvesti Nemčija in Francija, še dosežen na pariški konferenci. Pierre Etienne Flandin, je zagovornik tesne ekonomske kooperacije med Francijo in Nemčijo.

Diplomatični krogi posvečajo veliko pozornost pariški konferenci. Na to gledajo s stališča ameriškega poslanika Williama D. Leahya v Vichyju in ameriške pomoči Veliki Britaniji ter ruske Nemčiji. Naznanjeno je bilo, da bo Otto Abetz, nemški poslanik v Parizu, kmalu dospel v Vichy in predložil nove zahteve Petainovi vladi.

Sinoči objavljeno poročilo se glasi, da sta se Petain in Pierre Laval, ki je bil 13. decembra postavljen iz francoske vlade kot zunanji minister, pobotala na sestanku na železniškem vlaku pri Le Fertu, kjer je meja med okupirano in neokupirano Francijo. Iz tega sklepa, da bo Petain kmalu premešal svoj kabinet in da bo Laval spet postal član vlade.

Premier Petain je dal razumeti, da poraz Francije in zadnji dogodki zahtevajo kooperacijo med Francijo in Nemčijo pri reorganiziranju kontinentalne Evrope. Francosko-nemška kooperacija v vseh področjih je politika na obeh straneh črte in dobila je že konkretno obliko na konferenci industrijskih magnatov v Parizu. Maršal Petain je uverjen, da ima na svoji strani večino francoskega ljudstva. Ako je ne bi imel, ne bi pristal na pogajanja glede pogibitve industrijske kooperacije z Nemčijo.

Angleži bodo zapustili Francijo

Ameriški konzuli jim bodo omogočili odhod

Vichy, Francija, 20. jan.—Ameriški konzuli so naslovili okrožnice angleškim podanikom s pozivom, naj zapuste Francijo. Domneva je, da se okrog 5000 Angležev nahaja v neokupirani Franciji. Zanje zdaj skrbe ameriški konzulati v smislu dogovora, ki je bil pred nekaj meseci sklenjen med ameriško in angleško vlado.

Naznanjeno ni bilo, ali je poziv, naj zapuste Francijo, svarilo pred novimi komplikacijami in potežkočami, ki lahko nastanejo v bodočnosti. Angleži so bili informirani, da bo posebni parnik odplul iz Marseillesa, francoske luke, čez tri tedne in da se lahko z njim vrnejo domov. Stroške transportacije, ki stanejo okrog \$30 za vsako osebo, bodo poravnali ameriški konzulati. Načrti glede odhoda Angležev iz Francije so bili že sestavljeni s kooperacijo francoskih avtoritet.

PROSVETA THE ENLIGHTENMENT

GLASLO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by Slovene National Benefit Society

Subscription rates for the United States (except Chicago) and Canada \$5.00 per year...

Advertisement rates in Prosveta... Manuscripts of communications and unsolicited articles...

Member of the Federated Press

Datum v oltrepu na primer (January 21, 1941), poleg valnega imena na naslovni strani...

Glasovi iz naselbin

Metropolitanske novice

Cleveland, O.—"O, ta vražji fant!" se je imenovala igra, ki so jo uprizorili igralci dramskega društva Antona Verovška v nedeljo, 12. jan., v Delavskem domu na Waterloo rd. Je veselja igra v treh dejanjih, v kateri se razpleta ali zapleta vsestransko zmešana ljubezen...

bil revež. Povsod ga je iskal in po njem povpraševal, toda ne vem, kako ga je našel. Pravili so mi, da ni rad videl, da bi ljudje vedeži, kje stanuje.

Tudi meni je sedaj prav težko. Ali se spominjate, kako so me v tem slavnem Napreju titulirali kot "general Jankovich"? Čakal sem in čakal, da se bo tudi dejansko uresničilo, da bi bil vsaj majhen generalček. Sedaj pa je šel ves up po vodi. Torej se ne bo uresničil drugače, kot če od mrtvih vstanejo.

V splošnem so prav dobro igrali, posebno je treba pohvaliti njih glasno izgovarjanje. In naši ljudje imajo najrajši veseligre, veliko rajši kot pa drame ali žanloigre. Udeležba je bila dobra. Videli smo tudi rojake in rojakinje iz Fairporta—ako se ne motim, jih je bilo okrog 16. Ti rojaki so korajžni in pridejo dostikrat k nam v Cleveland na priredbe. Kot so nam povedali, bo imelo njih društvo 355 SNPJ, ki je včlanjeno tudi pri izletniških prostorih SNPJ, svoj piknik prvo nedeljo v juniju na farmi SNPJ. Že sedaj opozarjam vse zavodne Slovence in člane SNPJ v Clevelandu, da se takrat udeležimo njih priredbe. Pomagajmo jim, saj tudi oni nam pomagajo. In to bo naš prvi poset pri njih. O tem se že pogovorimo pozneje.

Pri naših društvih so večinoma ostali stari uradniki za-naprej. Tistih časov ni več, ko so se ljudje silili v urade. Tudi zastojna dela se več ne upoštevajo, oziroma prav malo, v poštev so prišli samo copaki. Makaronarji pa slavno napredujejo, ne po stari modi, ampak po novi: nazaj. Pa nič strahu. Bo že Tone Grdina zbral okrog sebe armado "najsvežejših"—reverendov in drugih—in jo bo poslal Mussoliniju in papežu na pomoč. In fašizem bo rešen. Anton Jankovich, 147, zastopnik.

Se tudi kritikom

Nanticoke, Pa.—Ta množica kritike o malih koledarjih SNPJ že postaja od sile. Kaj pa je narobe z njimi? Prav nič. Ako kdo misli, da bo jednota pridobila nove člane v svoje vrste s stenskim koledarjem, se zelo moti. Tisti, ki se zaveda, da mu je potrebna organizacija potrebna, bo pristopil brez reklame stenskih koledarjev.

Take kritike, ki so bile izrečne pri nekaterih društvih, so res od sile in ne delajo kritikom nobene časti. Nekateri člani so se izrazili, naj se koledarji pošljejo nazaj, drugi, da jih bodo v kevder obesili, če jih bodo vzeli. Ta je pa lepa! Strinjam se s Katy Junko, ki pravi, da bi bilo bolje, če bi se čisti denar, ki gre za koledarje, porabil za asessment za stare in revne člane. In ti koledarji stanejo s poštnino vred \$3500. Torej ako bi hoteli boljše kot so, bi bilo treba še par tisočakov, ampak še to je preveč. Mislim, da vsak član ali članica dobi dovolj koledarjev, ker jih danes razpečavajo po vseh trgovinah.

Ali članstvo kaj pomisli, kaj silka na letošnjem koledarju pomeni? Kot si jo jaz tolmačim, pomeni to, da si bo morala mladina sama pomagati za obstoje SNPJ, prav tako kot si ta mali fantek sam vleče trn iz noge, da si nogo obvaruje pred bolečinami.

Prav tako se tudi ne strinjam s kritiko, ki je nastala proti uredniku in njegovim člankom v Prosveti. On se dobro zaveda, kaj je dan danes v Ameriki, da ni več take svobode kot je bila pred 30 ali 40 leti. Danes moramo zelo paziti, kaj govorimo na ulici ali v kakšnih lokalih, ker vlada ima svoje tajne agente povsod, ki izvajajo, kaj se govori, kdo je proti vladi in kdo ni. Torej sedaj naj bi se urednik pisal tako, da bi bila Prosveta mogoče zatožena pri vladi. Še tega je treba, da izgubimo še ta list. Le poglejmo, kaj pišejo drugi listi, pa bomo videli, da naš urednik ne stoji na glavi, kot ga nekateri proglašajo.

Delavci v federalni orožarni pri Watervlietu, N. Y.

Toliko za danes. Prihodnjic bom opisal sužnost antracitnih težakov pred 30, 25 leti in danes in iskanje dela leta 1940. Mike Ferlin, 447.

Poročilo zastopnika

Tire Hill, Pa.—Marsikdo si bo mislil: kaj me briga lanski sneg, pa bom vseeno poročal, kar je že minilo. V zadnjem poročilu, ko sem obiskal Strabane, sem bolj na kratko omenjal. Rad bi bil obiskal nekaj znancev v Pittsburghu in okolici—Cliff Mine, Moon Run, Braddock, North Braddock in Verono—toda ne zato, da bi hodil v škodo br. Zorniku. Rad bi bil obiskal br. Franka Zagodo, o katerem sem slišal, da je bil bolan. Upam, da je zdaj že zdrav. Običem jih enkrat pozneje.

V zadnjem dopisu sem omenil, da sem nekaj "usejal" na Lloydelu, kar se sliši nekam sumljivo. Bilo je nekaj copakov, v vsoti \$15. Želim dotičnemu, ki jih je zapil, da bi ga glava bolela, dokler ne poravnava svojega greha. Jaz sem že prebolel moji trud.

V decembru in do zdaj sem bil precej zaposlen z mojim delom. Prodaj sem nekaj nad 70 družinskih koledarjev. Imam jih še šest na rokah in kdor ga želi, ga lahko pri meni dobi. Tudi naročnin sem precej dobil: Proletarcu osem, Cankarjevemu Glasniku dve in 40 Prosveti in še zaostajam. Vzrok je zima, vlažno podnebje, ki nič ne prija rahlemu zdravju. Za božič je bila okolica Johnstowna brez snega, kar je bilo bolj žalostno za otroke. Ruski ali pravoslavni bog pa je bil bolj usmiljen in je dal snega, da so se otroci veselili skupaj s sankanjem in kepanjem.

Prvo zalogo koledarja sem dobil 15. dec. Podal sem se na Lloydel in s pomočjo br. Tonyja Vidriha sem jih prodal 10 in dobil nekaj naročnin Prosveti. Nato sem obiskal Windber, Cairnbrook, Central City. Jih prodal 12 in dobil šest naročnin Prosveti. Tudi na Kraynu mi je dobro uspelo: osem koledarjev in šest naročnin Prosveti. Tam sem bolj domač in jih večkrat običem, največkrat jo primaham peš. Tako se nekateri spajajo, če mi je "gesa" zmanjkalo, drugi pa, da me bodo naglani, ker prepogosto prihajam; imam pa toliko korajže, da se jih ne bojim, ker ne morem bežati.

Drugo zalogo koledarjev sem prodal ali dobil naročila v gnezdu Johnstowna—na Moxhamu,

Cambria Cityju, Coperadalu, Morellvillu, Franklinu in Bon Airu. Smatram, da sem napravil junnaško delo. Torej lepa hvala vsem odjemalcem Družinskega koledarja in naročnikom omenjenih listov, kakor tudi lepa hvala tistim, ki so me vozili, dali prenočišče in za pod zob. Se priporočam še za naprej.

Obiskal sem tudi bolnega člana društva 3 SNPJ br. Jakoba Drakslerja. On je bil poškodovan še meseca septembra. Po sedmih tednih je zapustil bolnišnico, toda ima še ves život v mavcu. V križu je preстал operacijo in natezalnico. Upanje zdravnikov in članstva je, da bo ozdravel in postal močan kakor je bil prej. Star je šele 26 let.

Naj omenim, da imajo tukaj na Tire Hillu lovski klub že dve leti. V poletnem času se pridno učijo streljanja. Dokaz je to, da so v zadnji sezoni zajčki tako padali, da jih niso mogli doma vseh porabiti in so jih še parkarje v bolnišnico peljali, pa ne zajce, ampak lovce. Srne in rogačce so pa vse doma porabili, približno dva tuceta. En tucet so jih podrli člani društva 289 SNPJ, na kar so ponosni sami in vsa naselbina. Prizadeta člana sta tudi okrevala od poškodb.

Omeniti želim, da sem se udeležil prolave 25-letnice društva 254 SNPJ na Bon Airu, ki se je vršila 12. januarja. Udeležba je bila velika. Program je vodil predsednik Ignac Groznik z namazanim jezikom in s pomočjo mikrofona. Nato so šli po vrsti ostali odborniki in starejši člani iz bližnjih naselbin. Br. Joseph Culkar je govoril v angleščini in dolenščini, tudi par drugih mladih fantov je govorilo v angleščini. Nastopilo je pet deklic, ki so zapele in podarile šopek cvetlic gl. podpredsedniku A. Vidrihu, ki so bile namenjene gl. predsedniku V. Cankarju. Par minut je bilo sozolja za tistimi, ki so umrli v 25 letih. Program je zaključil gl. podpredsednik A. V.

Bilo je prijazno in veselo vse in tudi dobra muzika za pisalce ter petje. Štirje prostori so bili napolnjeni do zadnjega kotička. Govorica je bila, da so hudo pogrešali gl. predsednika V. Cankarja in pevsko društvo iz Moxhama, ki se ni udeležilo radi bolezn. Najbolj so pa domačini pogrežali Ribničanov, ki so jih povabili, da bi prostore raztegnili, toda do 9. zvečer jih še ni bilo. Jaz mislim, da jih sedaj ne bodo tako hitro potrebovali, za 50-letnico bodo pa gotovo prišli in raztegnili prostore. Upam, da s tem ne bo zamere.—Pozdrav in vse najbolje vsem članom in naročnikom.

Frank Cvetan, 289, zastopnik.

SLOVENSKA NARODNA PODPORA JEDNOTA izdaja svoje publikacije in še posebno list Prosveta za korist, ter potrebno agitacije svojih društev in članstva in za propagando svojih idej. Nikakor pa ne za propagando drugih podpornih organizacij. Vsaka organizacija ima običajno svoje glasilo. Torej agitatorični dopisi in naznanila drugih podpornih organizacij in njihovih društev naj se ne pošiljajo listu Prosveta.

Ob tednu

Anton Garden

SENATOR FA FOLLETTE IMA BESEDO

Najbrže so dnevi že šteli, ko se bo Amerika zopet podala na prav tako ali pa še bolj tragično pot kot se je l. 1917. Ko bo prišlo do usodnega dneva, ali pa še prej, bomo imeli usta zamašena vsi, ki se ne bomo mogli navduševati za tako reševanje "demokracije". Torej tisti, ki se bodo zopet lahko navduševali ali pa se že sedaj navdušujejo, da se Amerika zopet poda reševati Evrope oziroma britski imperij, naj z nami "zaslepljeni" še nekoliko potrpe, ker bo itak v bližnji bodočnosti "demokracija" veljala le zanje, za nas druge pa.—saj ves kaj je bilo v zadnji vojni.

Kar se moje osebe tiče, ne oporekam, da nimam predsednik Roosevelt večine na svoji strani, namreč za "totalno pomoč" Angliji. Vprito ogromne vojne propagande bi bilo sploh čudno, če bi je ne imel (to ima tudi Hitler v Nemčiji). Na svetu je pač tako: kdor ima močnejšo propagando, tisti ima večino na svoji strani. In to danes velja še v veliko večji meri kot v preteklosti. Da "totalna pomoč" Angliji pomeni ameriški zaplet v vojno z vsemi njenimi posledicami, se ljudje na splošno tega ne zavedajo, ali pa so že toliko "omeščani" po vojni propagandi, da jim je vseeno in nimajo več odporne sile.

Toda dal bom besedo senatorju La Follette, ki je od intervencionistov že deležen enakega zasmehovanja kakor ga je bil njegov oče in tudi njegov "effigy" bodo atavisti lahko seligali. Citiram iz njegovega nedavne govora:

"Rad bi spregovoril nekaj besed našemu predsedniku. Kako grandiozno delo je leta 1933 storil za nas vse, ko je razgalil tisti "strah pred strahom". Skozi to smo šli že v zadnji vojni, ki je imela "končati vojno", končno pa smo se znašli v depresiji, ki je pretresla deželo do temeljev. In storil je še nekaj drugega za nas. Ni bil noben zakon niti kombinacija zakonov, ki nas je dvignila iz globine. Bila je njegova velika vera v Ameriko—vera v zmogost ameriškega ljudstva, da se bo delom in znojem izkopal iz depresije—ki mi je prinesla nemiljivo hvaležnost preprostega ljudstva te dežele.

Toda zdaj, po osmih letih predsedništva ni več ne govori, da je treba izgnati "strah pred strahom". Nasprotno: storil je nekaj, kar do sedaj storil še noben predsednik: prišel je oznanjati doktrino strahu. V stavku za stavkom buta ob vero Amerike v samo sebe. Povedal je nam, da ta velika dežela, ki si je sama izvojevala in sama ohranila svojo svobodo, sedaj v strahu čepi za britsko bojno mornarico—da se njena usoda odločuje v Evropi.

Se več: "povedal nam je, da bo 80 milijonov Nemcev—Mussolinija se gotovo ne boji—podjarmilo in držalo v podložnosti 400 milijonov Evropejcev, potem bo podjarmilo Afriko in dominiralo Azijo, nakar bodo prekoračili ves tisoč milj oceana in si podvržli 140 milijonov Američanov—med njimi 15 milijonov Kanadejcev—da ne govorimo o milijonih ljudstev južno od nas.

Nihče izmed nas rad ne veruje, da je predsednik usmerjen v vojno—ta mož, ki se je boril za boljše življenje za navadnega človeka—ta mož, ki nas je čestokrat zagotovil, da utira pot, ki nas bo obvarovala vojne—ta mož, ki nas je še pred enim tednom zagotovil, da je njegova pot najboljša garancija, da državo vojno proča od Amerike, Ne, ni lahko verjeti, da tak mož povede vaše sinove na s krvjo zapojena bojišča Evrope.

Toda moja premišljena sodba je, ako se dovolj predsedniku, da uresniči svoj zunanji program, tedaj bodo Združene države kmalu v vojni—in totalni vojni, tako gigantni obsegu in tako strahoviti po ceni, da se naša bodo naša prizadevanja v zadnji vojni videla malenkostna.

Moji razlogi so sledeči: Prvič—poglejte odstavek predsednikovega "Tireside" govora (29. dec.). Tam boste našli časovno bombično Sicer je akrobno zakrta s starimi zagotovili čestokrat ponovljenimi, da se nas obvaruje pred vojno. Toda prečitajte ta odstavek! Prepričajte se sami.

(Dalje na 3. strani)

Pred dvajsetimi leti

(Iz Prosvete, 21. januarja 1921)

Domače vesti. V Kleinu, Mont., je umrl letni Frank Ježek, član SNPJ.

Delavske vesti. Brezposelnost se stalno širi po Ameriki.

Inozemstvo. Zdaj je Turčija v ospreju Kemal napada Grke v Smirni.

Sovjetska Rusija. Neuradni sovjetski poslanik Martens je deportiran iz Amerike.

(Dalje iz prve kolone.)

Prisilno delo?

Zadnji teden so poročali, da je neki tovarnar priporočal obvezno delo v industrijah letal in drugih pripomočkov za obrambo, če hoče vlada, da bo produkcija obrambnih sredstev gladko tekla.

Kaj pomeni obvezno delo? Na vsak način pomeni konskripcijo ali nabor delavcev za tovarne kakor vojakov za armado; to se pravi, da bi bili civilisti prisiljeni opravljati neko delo kot so vojaki prisiljeni služiti v armadi.

Ameriška ustava jasno določa, da prisilne službe ne sme biti, izvemaj pri oboroženi sili za obrambo dežele. Odkar je bila telesna sužnost črncev odpravljena pred 75 leti, se človeška bitja ne smejo več smatrati za blago. Če torej tovarnar v svoji plitvosti misli, da vlada lahko razpolaga z ljudmi kakor lahko razpolaga z njegovim kapitalom, se grdo moti.

Cemu to eškanje o prisilnem delu? Ali morda ameriški delavci nočejo delati? Nesmiselnost! Vskako, ki je zdrav in sposoben, rad dela za zadostno plačo. Mnogo tovarnarjev izrablja današnjo krizo za svoje osebne koristi, za prekomerne dobičke, in v ta namen jim ni nobeno sredstvo prenikotno. Upajmo, da njihovi umazani računi čim prej splavajo po vodi.

Kontrabant iz Amerike

v Rusijo

Iz Londona poročajo, da je angleška vlada prejela zanesljive informacije, da Stalinov režim pripravlja trgovsko brodovje 200 parnikov za prevažanje blaga iz Amerike čez Pacifični ocean v Sibirijo, odkoder pojde ameriško blago preko Rusije v nacijsko Nemčijo.

Ta značilna vest se strinja z nedavnim obsežnim dogovorom med Berlinom in Moskvo za izmenjavo blaga. Stalinov režim nima v Rusiji na razpolago toliko olja, pšenice, bombaža in koruze kolikor bi teh reči potreboval Hitlerjev režim, kajti sovetji komaj in je za silo prehranjujejo in oblačijo svoje ljudstvo. Južna in Severna Amerika pa ima tega blaga toliko, da ne ve kam z njim in treba je le za dosti ladij, ki bodo z lahkoto prevarile angleško blokado in dovažale blago preko Rusije v Nemčijo. Zelo velikopotezen načrt! Če se to uresniči, bo angleška blokada uničena in Hitler dobi najpotrebnejše za sproti.

Rusija pravi, da je nevtralna, zalaga pa Hitlerja; Amerika tudi pravi, da je nevtralna (na papirju), zalaga pa Anglijo. Če je v interesu Amerike, da Anglija čim prej premaga Nemčijo, je tudi v njenem interesu, da Nemčija ne dobi ameriškega blaga s posredovanjem "nevtralnega" Stalina!

Atlantik vedno bolj ožji

Te dni smo čitali, da je ameriški bombnik, ki je bil prodan Angliji, preletel atlantiško morje v manj kot sedmih urah. Če je to res ali ne, ne vemo, ker uradno je to tajnost. Lahko je pa mogoče. Lindbergh je potreboval 33 ur za svoj prvi polet in zadnji znani rekord je bil 13 ur.

Ameriški pacifisti in "apizarji" še vedno gobeždajo, da je od Berlina do New Yorka 4000 milj dolga pot. Pravijo, da Hitler še ni invadiral Anglije, do katere ima le 22 milj z belgijskega brega. Kaj pa delajo Hitlerjevi bombniki? Mar niso vsak dan nad Anglijo? In če pride bombnik iz Amerike v Anglijo v sedmih urah, koliko časa potrebuje iz Francije v New York?

Zelo zanimivo!

Ameriška Domovina je pred dnevi v polemiki s Proletarcem in Napredkom zapisala, da so slovenski duhovniki v Clevelandu povedali svojim faranom v cerkvah, da pojdejo na shod, in da bodo tam govorili v imenu svojih faranov. To so tudi storili. Vsi duhovniki so na shodu izjavili, da govore v imenu svojih faranov—in na ta način so zastopali 20.000 Slovencev. Shod je bil vreden 20.000 ljudi!

To je zelo zanimivo. Vprašanje, za kaj je šlo na shodu in naj je bila stvar še tako prava. (Dalje v zadnji koloni.)

Fairchild Engine & Airplane Co., Farmigdale, N. Y., je zaprla to cesto iz bojazni pred "sabotažo." To se je zgodilo potem, ko je avtina unija zapretila z oklicem stavke.

Novice iz starega kraja

iz Slovenije

MLADINA SE ČEDALJE BOLJ IZVELJAVLJA V TATVINAH

Ljubljana, oktobra. — Kaže, da današnje razmere podobne t. j. visoke gospodarske depresije prinese s seboj nova nagnjenja večjega obsega do prestopov proti tujim imovinam. Sodniki krojnega sodišča imajo zadnje mese vse več posla z različnimi t. j. in ne mine skoraj dan, da se pred njimi v dolgih razpravah urah ne bi zvrstila cela reja raznih dolgotrajnih, ki zaradi vse, kar jim pride pod roko. Tega zamikajo jstvine, drugega obleka, tretjega perilo in tako dalje. Razprave proti jim tečejo nenehno, vsaka zase nekaj nezanimiva, vse pa zanimivo pri tem pa je vsekakor, da se med obtoženci, ki jim obtožnice pritoje cele serije tatvin in plomov, vse bolj pojavljajo mlajši ljudje, ki pogosto ne dosegajo polnoletnosti.

Pred malim kazenskim senatom, v katerem sta pod predsedstvom s. o. s. Lederhase sodelovala g. s. o. s. Brelih in Kralj, se pa dni stala trojica mladoletnih. Mizarska vajenca Mihael in Janez sta se učila obrti pri nemem mojstru; Vrhnik, imela pa sta še tovariša ključavnčarkega vajenca Franca. Kaže, da so vsi trije predstavljeni, da je po njihova in da lahko počno, kar se jim hoče. Na spanje niso mislili. Ponoči so raje "delali vreme" nad imovino Vrhničanov in bližnjih okoličanov. Prišlo jim je vse prav: pijača, jedca, sladkarije, cigarete, denar. Na delo so hodili v tovaršiji in vedno tako, da je bil eden na straži, drugi pa je "delal". Vsaka odprtina v hiši irtse jim je bila dobrodošla. Če pa je bila hiša dobro zaprta, niso bali sile: vtrli so okno, nreže pa so raztegovali z železnim drogrom. Nočni pohodi so do eveteli in fantom se je moglo kar dobro goditi, sodeč po tihih rajdi vlovov, ki jih je napravljala obtožnica državnega tolica dr. Lučovnika. Uspehi, ki so jih imeli na nočnih pohodih, so najbrj podžgali že itak bujno fantazijo enega izmed njih, da je druga dva pregovarjal, naj s takšnim hodom zastavijo državnico cesto, da bi se ob njem preselil kak avtomobilist ali motoklist, potem pa bi oni iz zadnje priskočili in presenečene totnike obrali za vrednosti, ki bi jih nosili pri sebi. Napete načrte je prepričala aretacija trojice, kateri so varnostni organi prišli pravočasno na sled. Pred sodniki so vsa dejanja, ki so jih imeli obtoženi, skesano priznali in so vrsti so dobili devet, šest in devet mesecev strogega zapora.

ZENSKA SE JE SPREMENILA V MOŠKEGA

V Kneževih vinogradih v Baranji imajo veliko senzacijo: 18-letna vaška lepota Desanka Stanovljec se je čez noč brez zdravniških posežkov spremenila v moškega in postala Dragutin Stanovljec.

Desanka se je že kot deklica izogibala ženske družbe in se je najraje pajdala s dečki. Pod krilom je nosila za pasom nož in star samokres, udeleževala se je fantovskih pretefov in pustolovčin, zaradi česar so jo zlasti starejši ljudje imeli za pokvarjeno žensko. Toda dekliške značilnosti in oblike so vedno bolj izginjale in Desanka se je vidno preobračala v fanta. Krilo je zamenjala s hlačami in izginila iz domače vasi. Ko se je vrnila kot 18 letna mladenič v Knežev vinograde, so za postavnim Dragutinom vzdihale bogate vaščanke. Dragutin je postal vaški stražnik. Zaljubljen je v lepoticino in bogato posestniško hčerko Smiljo, ki mu je vračala ljubezen. Toda njeni starši so bili odločno proti temu, da bi se njihova edinka družila z mladeničem, ki je bil še do nedavnega ženska. Dragutin pa ni odnehal — svojo izvoljenko je ugrabil in jo zaklenil v svojo sobo. Sedaj ga je čakala nova nevarnost. Cerkvene oblasti so smatrale Dragutina še vedno za žensko in ga zato niso hotele po-

POŽARI NA DEŽELI

Velik požar je nastal v Strah pri Sv. Barbari v Slov. gorah, ki je izbruhnil v stanovanjskem podolpu posestnika Konrada Kocijaka ter se z veliko nagljo razširil na gospodarsko polje in živinske hleve. Požar je nastal medtem, ko sta bila v kuhinji žena in polju. Doma sta ostala oboje le 4 mesece star otrok, ki je v zadnjem trenutku rešil mimo idočji požar, ki je nato poklical ljudi. Škoda so zmerno živino. Škoda znaša 30.000 din.

Preklican umivalnik, napoljen z raznim ogljem, je postal vzrok požara na podstrežju stanovanjske hiše Antona Drea v Slov. Bistrici. Vnela so se tla in

ročiti, ker kot možki ni imel dokumentov. Zato sta se zaljubljenca civilno poročila ter končno dosegla tudi blagoslov dekletovih staršev v obliki bogate dote.

NAD 200 LET STARO CESTO HOČEJO ZAPRETI

Na vogalni parceli Pekrske in Pohorske ceste, ki spada pod območje občine Pekre, meji pa na občino Studenci, je pekrska občina dovolila zidavo stanovanjske hiše nekemu posestniku ter mu še dovolila, da napravi studenec tik ob Pohorski cesti, ki je itak ozka in samo do polovice last občine Pekre, in to z motivacijo, da bo itak studenčska občina prisiljena zapreti to cesto med hišama številčkama 1 in 3. Pri gradbeni komisiji je bil studenec prvotno določen na sredino dvorišča omejenega posestnika. Kakor smo izvedeli od višjih funkcionarjev studenčske občine, pa se ta cesta, ki že nad 200 let vodi proti Slovenski kalvariji in nanjo samo, ne bo nikdar zaprla, posebno pa še ne na odredbo kake sosednje občine. Zdradi tega dovoljenja vlada med Studenci razburjenje, ki je utemeljeno, ker bi morali potem oni, ki so do sedaj uporabljali to cesto, napraviti ogromen ovinek po Kalohovi in Makarjevi ulici, ako bi hoteli do svojih hiš na Pohorski cesti. V splošnem je pa čudno, kako sploh more kaka občina dajati taka dovoljenja, ki škodijo sosednji občini, brez njene vednosti.

Meža je zažgala hišo in zidnico

Ana Slugova, žena posestnika iz Ceste pri Krškem, je v pijačnosti zažgala možu hišo in zidnico. Bila je vdana pijači in je dejanje naredila zaradi tega; ker jo je zato mož pretepal. Polila je postelj s petrolejem, nato pa zažgala. Vendar so hišo deloma rešili. Med požarom hiše je Ana zažgala še možovo zidnico, nato pa prespala noč v nekem listnjaku. Druga dne je skočila v Savo, vendar je zaradi mrzle vode splavala v zadnjem trenutku na breg. Dejanje je priznala.

Pes, ki žre stotake

Smolo je imela delavka Pavelček iz Kleka pri Trbovljah, zaposlena pri podjetju Hauck. Ko se je dne vračala z dela domov, je za hip odložila plačilno kveto to s 14 dnevnim zasluzkom, katero je popadel pes ter jo pogotnil. Od vsega zasluzka je rešila Pavelčkova le din 100, ves ostali denar pa je bil tako zgrižen, da je neraben. Imenovana ima okrog 400 din škode.

Tragična smrt pridne služkinje

Ljubljana, 3. novembra. — Nagla smrt je doletela ponoči 23-letno služkinjo Pepco Bratkovičev iz St. Jerneja na Dolenjskem. Bila je v službi pri inž. Jancu v Gajevi ulici 2a. Ker je davi ni bilo na spregled, so domači pogledali v njeno sobo in jo našli na postelji mrtvo. Bratkovičeva je bila namreč božjastna in je večkrat dobila hude napade. Gotovo je tudi v noči na danes došla epileptični napad, pri katerem je padla z obrazom na posteljo in se z blazinami zadušila. Poklicani policijski zdravnik dr. Lapajne, ki je prišel v spremstvu dežurnega uradnika Florjana, je ugotovil, da je smrt nastopila zaradi zadušitve. Truplo nesrečnega dekleta, ki je bila pridna in marljiva služkinja, so prepeljali v mrtvašnico.

Amerika bo imela mogočno armado

Washington, D. C., 20. jan. — Robert P. Patterson, pomožni vojni tajnik, je dejal, da bo Amerika imela čez eno leto izveževano armado 1.500.000 vojakov in častnikov. Ta sila bo opremljena z modernim orožjem. Armada bo vključevala regularne federalne čete, državne milicijske in rekrute. Ameriška armada šteje sedaj okrog 500.000 mož. Patterson je rekel, da vojni departament proučuje načrte glede zaščite civilnih prebivalcev pred letalskimi napadi. Skupina ameriških častnikov bo kmalu odprtila v London, kjer bo študirala angleške načrte letalske obrambe.

Ob tednu

(Nadaljevanje z 2. strani.)

To je jasna, emfatična izjava brez vsakih pridržkov, da bomo izdelali in dostavili dovolj vojnega orožja, da zagotovimo Angliji popolno zmago. In to pomeni vojno (za Ameriko). Vojno pomeni vsled tega, ker ne moremo storiti tega, kar predlaga predsednik Roosevelt, brez zaščitenja trgovskih ladij z našo vojno mornarico. Sicer se lahko znajdemo v vojni že prej, toda tisti moment, ko bo ameriška bojna ladja opažena v vojni coni Atlantika, bo postala tarča strelav — in naravno je, da bo tudi odgovorila s strelom. In to pomeni vojno v kakršnemkoli jeziku.

In naša bojna mornarica bo morala spremljati trgovske ladje, ker angleško brodogradništvo ne more nuditi zaščite ti pomolci, ki sedaj prihaja iz Amerike. Toda, če naj to pomoč nudimo v obsegu kot to zahteva mr. Roosevelt, tedaj bodo naše bojne ladje morale spremljati trgovske ladje v vojne cone.

Drugič — zakaj naj to pomeni totalno vojno, ki bi potegnili naše fante v Evropo? Iz čisto enostavnega razloga, ker Anglija ne more zdobiti nacijske Nemčije brez svoje ovsajalne armade na kontinentu Evrope, kar je mr. Churchill sam tako ognjevit povedal.

Imejte vedno tudi to v mislih, da je bistvo predsednikovega programa to, da mi poskrbimo (underwrite) za tak uspeh Anglije. Sleherni vojaški veslač vam bo povedal, da ne more biti odločilne zmage brez poraza ali podanja sovražnikove armade. Naj ponovim, da Anglija ne more upati na tako zmago brez armade, ki bi zmagovala na kontinentu Evrope.

Nikomur ni treba biti ekspert, da bi tega ne mogli videti — to pove že zdrava pamet. Nemška armada, ki reprezentira 80 milijonov Nemcev, se nahaja na obali Rokavskega zaliva že šest mesecev. Njena letalska sila je štiri-ali petkrat večja od angleške. Kljub temu ta armada še ni mogla prekorčiti 20 milj. morja. Vprašajte sami sebe, koliko milijonov veliko armado mora Anglija imeti, da bo z obrnila to operacijo in stopila na kontinent?

Resnica je, da v Angliji in njenih dominijonih ni dovolj mož za zgradnjo armade, ki bi bila kos tej nalogi. In če naj bo Nemčija poražena vsaj približno tako kakor je bila v zadnji vojni (zapomnite si, da to tudi predsednik zahteva), se ne more tega doseči brez naše armade, brez naše letalske sile in brez milijonov vaših sinov v novi ameriški ekspedicijski armadi.

Predsednik Roosevelt je končan vrgel skozi okno pajčolan (smoke scream), ki je postal tako obrabljen v zadnjih 18 mesecih — ves ta biznis o ohranitvi mira s "steps short of war." Woodrow Wilson je nas popeljal v zadnjo vojno z zagotovitvijo,

da je to — "vojna za odpravo vojne."

Predsednik Roosevelt si je izmislil novo masko za popolno enako avanturo: On ne priporoča "vojne za odpravo vojne," marveč "vojno, da se izognemo vojni." Ampak ubiti in ranjeni, vdove in sirote, k tlom potisnjeni davko-plačevalci, opraskane žrtve netolerance, ki bo prišla po vojni — vse to bo pričalo, da vojna je vojna, ne glede v kako sladke besede jo zavijajo, da vse to zakrijejo.

Kar se angleškega naroda tiče, imam največje obudovanje do njih velikega junaštva, s katerim plačujejo strašno ceno za zmote, stupidnost in sebičnost njih vladajočega razreda. Ne storimo tudi mi tako usodne zmote — zmote, da bi pričakovali od drugih narodov, da bi vojevali naše boje in protektirali našo svobodo.

Nihče ni nam dal svobode. Borili smo se zanjo in jo dobili. Nihče je tudi ni za nas varoval vse to podrgo stoletje — varovali smo jo sami zase. Nihče je ne bo za nas protektiral v bodočih letih. In svobodna Amerika bo le toliko časa, dokler je v nas samih tisto, kar je potrebno, da ostanemo svobodni.

Zapomnite si to, ako gremo v vojno, da rešimo demokracijo v Evropi, bomo končali z izgubo demokracije doma. Kar je slabše kot finančni bankrot, slabše kot izguba življenj; je to, da bi taki vojni sledila najslabša doba demagogov, kakršnih svet še ni poznal. Sleherni gobezdaci (scoundrel) bi pri svojem sejanju rasnega, verskega in razrednega sovraštva našel tisočkrat pogojno polje, katerega bi lahko obdeloval, ako napravimo sovraštvo respektirano s tem, da se pridružimo vojni.

Oni dan, ko je bil otvorjen sedanjí kongres, je predsednik nižje zbornice z zadovoljstvom omenil, da prehod v dvorani, ki tradicionalno deli republikance in demokrate, ne pomeni nobene delitve 77. kongresa Združenih držav. Namesto tega bo to novo zasedanje pokazalo enotnost mišljenja med obema stalinima strankama, ker to zahtevajo narodne nujne potrebe (emergency).

Tako sem oni dan tudi opazil, da je predsednik skoraj z zadovoljstvom omenil v svoji poslanici dejstvo, da ameriško ljudstvo ni pri zadnjih volitvah imelo nobene prilike, da bi izrazilo svoje prepričanje o tem važnem vprašanju.

Yes, razlika med starima strankama je mogoče že izginjala ali pa izginja. Tisti prehod v dvorani mogoče več ne deli republikancev in demokratov. Toda danes bi moral tisti prehod (isto) deliti slabše in močne, tiste, ki varujejo v Ameriko in one, ki verujejo v skrivanje za britskim imperijem.

Prihaja dan, in sicer hitreje kot se večina nas zaveda, da bomo morali prenehati z zapikanjem bučk v zemljevid Evrope in se posvetiti reševanju problema doma in v zapadni hemisferi. Ako pristanemo na defetistične in porazne nasvete vojne stranke, tedaj ni nobene prave obrambe za Ameriko. To vodi na patetično prisedanja (hitch-hiking) na britsko bojno ladjo.

To ni ameriška pot. To ni bila Rooseveltova pot leta 1933. Sleherni Amerikan, ki čuti potrebo akcije — sleherni Amerikan, ki smatra, da je preko vsega najvažnejše to, da se zadnja velika trdnjava demokracije ne sme zaplesti v vojno drugih ljudi, naj se pridruži krusadi za držanje Amerike iz vojne.

Zapomnite si, da noben dobroželeč človek ne zanika, da je pametno in humanitarno, da se posodi brigadina sosedu, katerega hiša gori. Toda zapomnite si tudi, da noben pameten človek ne bo požgal svoje hiše do tal samo zato, da sosedov ogenj ne preskoči na njegovo hišo.

Američani! Ne sledite pro-povednikom strahu in obupa, ki vas hočejo popeljati po tragični poti Francije in Anglije. Dvignite oči — pogledjte Ameriko — tako kot bi lahko bila — tako kot je — ne kot arzenal umirajoče Evrope, marveč kot arzenal življenja polne, bojevitosti in svobodne Amerike. Tako misli senator La Follet-

Lord Halifax, ki je bil imenovan za angleškega poslanika v Washingtonu.

Zakonska sreča v statističnem mikroskopu

Ameriški znanstvenik za duševno vprašanja in znani pisec popularnih člankov o zakonskih odnosih med možem in ženo dr. Archibald Arnold je v nekem ženskem listu objavil izredno zanimive statistične podatke o zakonu. Leta in leta je dr. Archibald Arnold proučeval vprašanje zakonskih ločitav ter do potankosti proučil od najvažnejših do najbolj neznanstvenih okoliščin, ki so zakonska druga priložila do sklepa o ločitvi. Iz obširnega članka posnemamo samo naslednje odstavke:

"Kar tiče samomorov radi nesrečne ljubezni in nesrečnega zakona, prednjačijo žene v vseh državah na svetu. Povprečno v 72 slučajih izvršijo žene samomor radi ljubezni. V skupni statistiki glede samomorov so ljubezenski motivi na prvem mestu. Po statističnih podatkih se možki redkeje ubijajo radi ljubezni, toda prednjačijo pa v drugih vzrokih samomorov. V 75 slučajih dajo možki povod za sodne ločitvene postopke, dočim je iniciativnost žena v tem oziru malenkostna. Navadno prevzamejo možje na svoje rame tudi vse stroške ločitvenih postopkov, ločitve pa se v 62 slučajih izrekajo radi krivde možkih.

Najčesee se ločujejo oni pari, ki so enakih let, torej iste starosti. Prav redke pa so ločitve zakonov, kjer je žena za 9 do 12 let mlajša od moža. Vendar pa zadnja leta starost ne igra več tolike vloge kot svojčas.

Zanimivo je, da vpliva na zakonsko srečo mnogo kdaj tudi telesna težina. Suhli, vitki, temperamentni in nervozni ljudje so bolj nagnjeni k ločitvam. To velja za oba spola. Po statistiki, ki sem jo pazljivo sestavil nekaj let ter zbral ogromno materiala, sem ugotovil, da se najraje ločujejo plavalaske, manj pa črnolasko, in še manj pa žene s kostanjevimi lasmi. Pri možkih pa je vprav narobe. Plavalasi zakonski drugi so najbolj trdni ter sploh niso nagnjeni k ločitvam, v moji statistiki tvorijo najnižji procent ločitav.

Ko sem skozi leta in leta zbiral gradivo za svojo statistiko, sem v pre mnogih zakonskih in ločitvenih primerih naletel na najbolj zanimive in čudovite podatke ter vzroke, ki so bili krivi, da sta se zakonska druga razšla. Marsikdaj popolnoma brezpomenne malenkosti usodno vplivajo na zakonsko srečo ter privedejo zakon do brodoloma. Gmotni oziri so danes odločilnejši kot so bili pred dvajsetimi leti, vendar pa se pri ločitvah zelo redko pojavljajo kot mero-dajna okolnost.

Po mojem mnenju je najmerodajnejši činitelj zakonske sreče ter mira in zadovoljstva v družinskem življenju vendarle žena, ki mora biti duša družine ter mora storiti vse, da postane dom naša prijeten in mikaven, da občuti v njem ljubezen, toplotu in zatočičnem pred skrbi vsakdanjega življenja. Cim žena v tem oziru kaj zanemari ali prezre, utegne priti do nespor-

zuma in zakonska sreča se jame nevarno krhati. Vse to pa prinaša težke posledice, čijih končnih rezultat je vedno enak: ena ali pa celo obe strani začutita potrebo, da se čim prej razide-ta. In vprav radi tega je tako važno, da ni žena istih let kot mož. Zakaj ona mora prinašati v zakonsko življenje polet in večni občutek mladosti. Žena mora biti po letih mlajša od moža, kajti ta okolnost najčesee odločilno vpliva na zakonsko in družinsko srečo. Seveda pa sem naletel pri svojem raziskovanju tudi na slučaje, ki so tvorili častne izjeme.

Brez dvoma je, da igra tudi inteligenca (prirodna in šolana) važno vlogo v zakonski sreči, toda ne v toliki meri kot so to trdili starejši psihologi in strokovnjaki. Jasno je, da mnogo pripomore k zakonski skladnosti, če je mož inteligentnejši, duševno bolj oborožen od svoje žene. Zakaj žena sama je navajena, da ceni v svojem možu močnejšega, popolnejšega ter za življenje sposobnejšega kot je ona sama. Žena pa, ki je inteligentnejša od svojega moža, se čuti nekako ponižano, četudi se skrbno izogiba, da bi mu to kakorkoli pokazala. Inteligenčna enakost pa je sila redek pojav v zakonih, celo v najbolj naprednih državah. S staljša zakonske sreče pa je treba tako enakost precej upoštevati. Žena, ki v inteligenci ne dosega svojega moža, v redkih slučajih pride v poštev kot nevarnost za zakonsko srečo in slo-gu; inteligentnejši mož bo namreč v takem slučaju poskrbel, da bo dvignil svojo ženo na raven primerne izobrazbe, ali pa bo pred svojimi prijatelji in družbo znal spretno prikriti inteligentno razliko, ki vlada med njim in njegovo ženo."

Jeklarska unija preklicala stavko

Pittsburgh, Pa., 20. jan. — Voditelj jeklarske unije CIO so preklicali stavko v tovarni Carnegie-Illinois Steel Corp. Philip Murray, predsednik CIO, je naznanil konferenco z uradniki korporacije, na kateri bo razprava glede sklenitve nove pogodbe. Piketi, ki so oblegali tovarno, so bili odpoklicani.

Amerika naj kupuje mehiško rudo

Mexico City, 20. jan. — Vladni krogi pravijo, da bi predsednik Camacho rad sklenil dogovor z Ameriko, da bi slednja kupovala mehiško rudo in kovine, ki grede zdaj v Nemčijo in Italijo. Dalje pravijo, da reprezentanti ameriške vlade razpravljajo o tem, toda storjen še ni bil noben zaključek.

Letalski napad na palestinska mesta

Jeruzalem, Palestina, 20. jan. — Letala, katerih identiteta še ni bila ugotovljena, so metala bombe na mesta v južni Palestini. Tu objavljeno poročilo ne omenja povzročene škode. To je bil prvi bombni napad na ta mesta.

Naciji naložili nove davke židom

Berlin, 20. jan. — Pravkar uveljavljeni dekret določa, da morajo židje plačevati dodatni davek na svoje dohodke poleg rednega. Davek je bil s tem zvišan za 15 odstotkov.

Nacijski komentar Kennedyjevega govora

Berlin, 20. jan. — Skoro vlnemski listi so komentirali radijski govor Josepha P. Kennedyja, bivšega ameriškega poslanika v Londonu. Posebno pozornost so posvetili izjavi, da Ameriki ne preti resna nevarnost in da vojna v Evropi ni ameriška vojna.

Nemčija dobiva bojni material iz Colombije

Call, Colombija, 20. jan. — Nemčija dobiva bojni material iz te države. Med tem je patina, ki jo Nemčija rabi pri izdelovanju finih instrumentov. Platino vozijo v Nemčijo letala.

Slika kaže kongresnike in senatorje v nižji zbornici ob otvoritvi zasedanja novega kongresa.

POLOM

ROMAN IZ VOJNE L. 1870-71

EMILE ZOLA

Preložil VLADIMIR LEVSTIK

"Bratranec Guenther," je dejala Henrijeta, "oh, on je pri pruski gardi... Ali je garda v tem kraju?"

Weiss je skomizgnil, češ, da ne ve, istotako vojaka, ki že zato nista mogla dati odgovora, ker generali sami niso vedeli, kakšnega sovražnika da imajo pred seboj.

"Pojdimo," je dejal Weiss, "pospremim vas, da vama pokažem taborišče 106. polka, ki sem pravkar zvedel zanj."

Nato je rekel ženi, da se ne vrne, marveč bo spal v Bazeillesu. Tam je bil kupil hišico, ki jo je ravno opremil, da se naseli v njej do mrzlih dni. Hišica je stala poleg barvarnice, ki je bila last gospoda Delaherche. Vzemirjale so ga zaloge, ki jih je bil že spravil v klet, sod vina in dve vreči krompirja. Dejal je, da maroderji brez dvoma oplene hišo, če ostane prazna, dočim je gotovo varna, ako spi on noč pod njeno streho. Ko je govoril, mu je žena trdno gledala v oči.

"Bodi mlrna," je dodal smehljaje, "nobene ga drugega namena nimam, kakor da stražim najne reči; objubljam ti, vrnem se takoj, ako bo pretil vasi napad, ali ako se pokaže najmanjša nevarnost."

"Idi," je dejala ona, "toda vrni se, sicer pridem po tebe."

Pri vratih je Henrijeta nežno poljubila Maurica; nato je podala Jeanu roko ter obdržala njegovo par trenutkov prijateljsko v svoji.

"Zopet vam zaupam svojega brata. Da, pravil mi je, kako prijazni ste bili z njim; zato vas imam zelo rada."

Jean se je od same zmedenosti zadovoljil s tem, da je tudi on stisnil njeno drobno in trdno ročico. In zdaj se mu je obnovil tisti vtis, ki ga je dobil od nje ob svojem prihodu: podobna Henrijete z lasmi, plavimi kakor zrel oves, tako lahka in smehljajoča se v svojem skromnem vedenju, da je bil zrak okoli nje prijeten kakor božanje.

A spodaj so stopili zopet v mrklost, kakoršna je vladala v Sedanu že tisto jutro. Večerni mrak je zavijal ozke ulice, in smehljaje je vrvela po cestnem tlaku. Večina prodajalen je bila zaprta, hiše so stale kakor mrtve, zunaj pa so se suvali in pehali. Vzlic temu so znanci brez velikega truda dospeli na trg pred mestno hišo, kjer so našli gospoda Delaherche, ki je tam rudovedno postopal semintja. Takoj jih je poklical; zdel se je ves vzradočen, da zopet vidi Maurica; in je pripovedoval, da je pravkar spremlj stotnika Beadouina v smeri proti Floingu, kjer tabori 106. polk. In njegovo običajno zadovoljno razpoloženje je postalo še zadovoljnejše, ko je izvedel, da hoče tudi Weiss prenočiti v Bazeillesu, kajti tudi on je hotel — kakor je pravkar povedal stotniku — prebiti to noč v barvarni ter si ogledati vso stvar.

"Skupaj pojdeva, Weiss... A prej še stopimo k podprefekturi, morda vidimo cesarja."

Odkar je v baybelski pristavi skoraj govoril z njim, je stal Napoleon III. v ospredju njegovih skrbi; naposled je pregovoril celo vojaka, da sta šla z njima. Na trgu pred podprefekturo je stalo le nekaj šepoščih skupin; od časa do časa je prihital mimo njih kak častnik a poraženim obrazom. Otožna senca je že jemala drevesom barvo, in slisalo se je močno šumenje Meuse, ki je tekla na desni spodaj za hišami. Po množici so šle govorice, kako se cesar, ki se je prejšnji večer okrog enajste ure jedva odločil zapustiti Carignan, trdovratno brani iti do Mezieresa; hotel je ostati v nevarnosti, da ne bi dal vojakom slabega zgleda. Drugi so pravili, da ga ni več tu, nego da je

pustil enega svojih častnikov, kot pajaca, obledenega v njegovo uniformo; nenavadna podobnost tega moža s cesarjem da ima nalogo prevarati armado. Tretji zopet so dajali častno besedo, da se videli voziti vozove na vrt v podprefekturi, natovorjene s cesarskim zasebnim zakladom, sto milijonov v zlatu, v novih dvajsetfrankovih. V resnici pa je bilo na vozovih samo orodje in potrebine cesarskega dvora, družabni voz, obedve kočiji in dvanajst prtljajnih vozov, ki so mimogrede razburili vasi Courcelles, Chene in Raucourt, in so v domišljiji prebivalstva neprestano naraščali ter postali ogromen spreved, zapirali ceste, zadrževali armado, naposled pa so prekinjani in psovani zateki semkaj, kjer so jih skrili očem ljudstva pod španskim bezgom podprefektovoga vrta.

Poleg Delaherchea, ki je stopal na prste in motril okna v pritličju, je stala stara ženska, kakšna dminarica iz okolice, zarastlega života in skrivljenih, od dela brazgotinastih, ki je mrmrala med zobmi:

"Cesar... enega cesarja bi pa vendarie rada videla... da... videla bi..."

Naenkrat je Delaherche vzkliknil in prijel Maurica za roko.

"Glejte, tam je... Tam, poglejte, pri oknu na levi!... Oh, ne varam se, večeraj sem ga videl čisto iz bližine, dobro ga spoznavam... Dvignil je zastor; da, ta bleedi obraz ob šipi je njegov."

Stara ženska, ki je čula besede, je zajejala. Ob šipi se je bil zares pokazal mrtvaški obraz, oči ugasle, poteze razpadle, brki obledeli od tega poslednjega strahu. In starka je osupla takoj obrnila hrbet in odšla, z gestó neizmernega zaničenja;

"To da je cesar! Živina je!"

Tam je bil tudi zuav, eden tistih razkropljenih vojakov, ki se jim ni mudilo dohiteti svoje oddelke. Vihtel je chassopotko, preklinjal in bruhal groznje; in dejal je tovarišu:

"Počakaj, da mu poženem krogljo v glavo!"

Delaherche se je ogorčen spravil nadenj. Toda cesar je bil že izginil. Silno šumenje Meuse se je nadaljevalo, in bilo je, kakor da je neskončno žalna tožba zletela po naraščajoči senci. V dljavici so se srdili drugi razgubljeni glasovi. Ali je bilo mar strašno povelje: Marš, marš! — ki je donelo iz Pariza ter gnalo tega moža od etape do etape, nesrečnika, ki je vlačil ironijo svojega cesarskega spremstva s seboj na cestah poraza, pahnjem v to strašno nesrečo, ki jo je videl naprej in jo vendar prihajal iskati? Kolikim vrlim ljudem je bila po njegovi krivdi usojena smrt! In kakšna razdrtost vsega bitja je morala bivati v tem sentimentalnem sanjaču, ki je nemo in mrko čakal svoje usode!

Wiess in Delaherche sta spremila Maurica in Jeana do floinske planote.

"Z Bogom," je dejal Maurice in objel svaka.

"Ne, ne! Do svideinja, recite, ni vrag!" je veselo zaklical tovarnar.

Jenov ostri nos je takoj našel 106. polk, čigar šotori so se vrstili na bregu planote za pokopališčem. Noč je še skoraj ležala na zemlji, toda še se je v velikih obrisih razločila tema na masa mestnih streh, onostran pa Balan in Bazeilles, na travnikih, ki so se razprostirali do grebena gričev, od Remillya do Frenoisa, dočim se je na levi širila črna lisa Garennakega gozda, in je na desni blestel široki, bleedi trak reke Meuse. Nekaj hipov je gledal Maurice to neizmerno obzorje, ki se je potapljalo v temi.

(Dalje prihodnjik)

Sidney Hillman (levo) in William S. Knudsen, člana narodne obrambne komisije.

vesekm razpoloženju opazimo rimsko družino z deco in služinčadjo pod brajdo. Vinska trta z listjem in grozdem obdaja ves prizor, ko oče in mati počivata ob mizi. Otroček se igra z materjo in jo hoče okrasiti z venčkom poljskih cvetic; starejši, nekoliko večji otrok seže skrivaj po očetovi čaši. Z leve prinašajo ženske na mizo jedila, na desni pa moški zaposleni s pretakanjem vina iz amfor. Pri trgatvi je vladalo veselo, mnogokrat skoraj razposajeno razpoloženje. Celo cesarski dvor se je s svojim spremstvom često udeležil vinske trgovine.

Stiskanje se je navadno vršilo v posebnih prostorih ali poslopjih, a tudi na dvoriščih, kjer so postavili ogromne stiskalnice najrazličnejših sistemov, da je sladki sok naravnost tekel v potokih. Iz stiskalnice, kjer so moški z nogami zmastili grozde kakor to vidimo na večjem marmornatem odlomku nekega sarkofaga, vzdanege pri mestnem stolpu v Ptuju, je tekel sok skozi cedila, ki so vlovila stebelca in jagode, nato pa v veliko zbiralno korito. Delo sta spremljala veseli zvok piščali in živahnih petje. Nato so napeljali mošt po ceveh v dolije, kjer je prevrel. Tako veliko posodo iz gline imamo tudi v ptujskem muzeju. Boljše vrste in to, kar se je samo od sebe odcedilo iz stiskalnice, je prišlo kar v amforena velikanskih stojalih "apotneca" imenovanih. V naših krajih, kjer je zlasti pozimi zelo hladno, so splošno kurili kleti.

Kletarstvo in splošno vinarstvo zabeležil iz rimske dobe do današnjih dni le malenkosten napredek in to posebno pri malem vinogradniku. Pretakanje vina iz podolgovatih in visokih amfor se je vršilo s pomočjo steklenih nateg, ki so imele isto obliko kakor sedanje, n. pr. dolgo stekleno cev, na zgornjem koncu razširjeno v krogljo, kakor buče, ki jih še danes uporabljajo naši haloški kmetje. Dve taki stekleni nategi so odkrili na Zgornjem Bregu v Ptuju v kleti neke rimske palače.

Pri večjih posodah so uporabljali na mesto nateg tudi črpalke. Kar se pa tiče oslajanja in raznih procedur za "izboljšanje" vina, delno po zakonu dovoljenih ali prepovedanih, so se Rimljani držali istih načel, kakor mi. Bilo bi na tem mestu preobširno, če bi hoteli omeniti vse recepte, ki so prišli v poštev pri tem postopku.

Kakor smo že prej omenili, je vino prevrelo v velikih glinastih posodah, dolijah, boljše vrste pa v amforah, v naših krajih, kjer imamo krasne hrastove gozdove, tudi v sodih. Leseni sodi so imeli ali kovinaste ali lesene obrobe. Od znotraj so jih s smolo prevlekli in jih kotlili sem in tja, kakor to še danes delajo. Ostanke takega sodu imamo tudi v ptujskem muzeju, žal da so celo ohranjene obrobe zavrgli. V hladnejših krajih so sode pokrili s slamo. Včasih so bile amfore opletene s šibjem, kakor naše pletenke. Tak primer pletenke iz gline vidimo v muzeju. Amfore so stale a svojo konico v pesku v kleti. Običajno so bile iz gline, redkeje iz stekla. Njih oblika je prav različna. Večina so to velike, visoke, več ali manj trebušnate posode, ki se zožujejo navzdol koničasto. Ptujski muzej ima nekaj lepih kosmadov. Zamašili so jih z zamaški iz žgane gline, včasih tudi s plutovino, nato pa zalili s smolo. V grobovih so našli celo steklene amfore, v katerih je bilo še vino.

Preostaja nam še opis čaš, vrčev in steklenic, iz katerih so pili. Njih oblika je bila najraznovrstnejša. Zbirke v ptujskem muzeju nam nudijo vpogled v rimsko keramiko in steklarstvo. Najdemo tudi čaše brez podnožja, v obliki sodov, celo oblika današnjih šampanjskih čaš je zastopana le s to razliko, da nimajo podnožja. To pa je imelo tudi svoj gotovi namen. Svoje-mu prijatelju in gostu je Rimljan kaj rad potisnil tako čašo, po današnjem bi rekli "Bilikum ali Kume", v roke in hočeš-ko češ si jo moral na njegovo zdrav-

je izprazniti, kajti nisi je imel nikamor postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za prevoz vina hrastove sode. Na dravskih valovih so tudi z ladjami prevažali vino. Vse to in še mnogo drugega, kar je v zvezi z rimskim in srednjeveškim vinarstvom tja do današnjega dne, bo kmalu razstavljeno v Vinarskem muzeju v Ptuju. Adaptacijska dela se bližajo svojemu koncu, manjka še nekaj notranjih del, kakor polaganje poda v veliki razstavni dvorani in ograja na stopenjši. Kljub vsestranski podpori kr. banke uprave, mestne občine in gospodarstvenikov in zasebnikov, ki ki so z velikim razumevanjem vaestransko podprli nabražno akcijo za dovršitev in otvoritev Vinarskega muzeja, manjka še vedno nekaj sredstev za zaključ-

nikar postaviti. Da so bile take čaše včasih prave velike in da jih je moral gost eksati, ni potrebno pripomniti. Posledice so bile kaj kmalu vidne. Čaše z napisanimi zdravicami na obodu niso redke. Često opazimo na njih poleg lepe ornamentike zdravice: Aquam parce! Bibe multis annis! Evivas! (Ne mešaj z vodo! Na mnogo leta! Živi!) Celó na olejenkah vidimo amfore in predmete, ki se nanašajo na vinarstvo. Povsod, tudi na nakitu, na spomenikih, sarkofagih in arah je bila trta z listjem in grozdem priljubljen motiv. Ni čuda, da je L. Velerius posvetil Liberu in Liberi, božanstvu vina, najlepšo doslej v Poetoviju najdeno aro.

Se danes vidimo vsako jesen po trgatvi, kako se pomikajo s sladkim sokom težko založeni vozovi iz Haloz proti Ptuju. Kakor danes, so tudi Rimljani najrajši uporabljali za